

Bekijk dit bericht in je browser

CEGESOMA - Rijksarchief

NIEUWSBRIEF

Nr 74 - April 2022

NIEUWS

DRIE VRAGEN AAN...

Eén van onze wetenschappelijke collega's spreekt over haar beroep als historica en haar onderzoek, en geeft ook advies aan jongeren met gelijkaardige plannen.

► Lees meer

WIKIBASE VERZET – EEN GEZAMENLIJK PROJECT

Ontdek de interne keuken achter de data-invoer over duizenden verzetsmensen.

► Bekijk de video

ACTIVITEITEN IN HET CEGESOMA

DAG VAN DE JONGE HISTORICI

Op 5 en 6 mei organiseert CegeSoma twee studiedagen met jonge, recent afgestudeerde historici. Mis de kans niet om kennis te nemen van hun Masteronderzoek over de beide wereldoorlogen en de Koude Oorlog.

► Lees meer

TIEN JAAR NIEUW BTNG

Neem op 9 mei deel aan een studiedag over tien jaar 'hernieuwd' Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis. We bekijken de nationale geschiedenis en geschiedschrijving, maar ook de toekomst van dit tijdschrift in een veranderend publicatielandschap.

► Lees meer

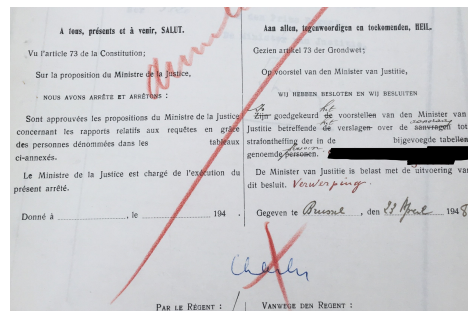
Charles, Prince de Belgique,
Régent du Royaume,

Karel, Prins van België
Regent van het Koninkrijk,

PROJECT POSTWAREX

In de namiddag van 24 mei presenteren we de resultaten van het onderzoek over de rol van het militaire gerecht in de executies na de Tweede Wereldoorlog in België.

► Lees meer

ONTMOETING PUBLIEKSGESCHIEDENIS

Op 25 mei nodigen we Vincent Scheltiens uit voor een vraaggesprek over extreemrechts en de crisis van onze democratie, gemodereerd door Nico Wouters.

► Lees meer

ACTIVITEITEN BUITEN HET CEGESOMA

DAG VAN DE NIEUWSTE GESCHIEDENIS

Samenkomst te Eupen op 20 mei, voor een studiedag over publieksgeschiedenis in België en de lokale en regionale geschiedenis.

► Lees meer

JOURNÉE DE L'HISTOIRE
CONTEMPORAINE
DAG VAN DE NIEUWSTE
GESCHIEDENIS
TAG DER
ZEITGESCHICHTE
L'histoire publique en Belgique :
bilans, enjeux et perspectives
Publieks- en lokale geschiedenis
in België: stand van zaken,
uitdagingen en perspectieven
Public History in Belgium:
Ergebnisse, Herausforderungen
und Perspektiven

PUBLICATIES

BELGIË BEZET

Nu te lezen in het tijdschrift Belgica, een thematisch dossier over de Tweede Wereldoorlog in België ontwikkeld met CegeSoma/Rijksarchief.

► Lees meer

Je profiel aanpassen - Uitschrijven

Flexmail

[Home](#) » [Event](#) » Studiedagen 'Jonge historici'

Studiedagen 'Jonge historici'

Promoties 2020 - 2021

CegeSoma in de kijker **Wereldoorlog I** **Wereldoorlog II**

Het CegeSoma/Rijksarchief nodigt u graag uit op 5 en 6 mei eerstkomend op de nu al 'bepaalde' jaarlijkse ontmoetingsdagen, waar jonge, talentrijke en recent gediplomeerde historici het woord krijgen.

Dit jaar staan er niet één, maar twee dagen op het programma. De studenten krijgen de gelegenheid om het resultaat van hun onderzoek voor te stellen. Zoals gewoonlijk houden de thema's verband met de twee wereldoorlogen in de ruime zin; dit jaar gaat het meer bepaald om de Koude Oorlog en het internationaal perspectief.

Zo zal onder meer de geschiedenis van het verzet aan bod komen via een analyse van de verzetsnetwerken, het engagement van de vrouwen, de oorlogsslachtoffers, identiteit, herinnering en de representatie. Andere onderwerpen zoals het anti-amerikanisme, de oorlog in Vietnam, de Iraanse revolutie, ... worden ook behandeld, altijd vanuit Belgisch perspectief, net als specifieke levensverhalen: dat van een inlichtingenagent of dat van de laatste generaal van de Koude Oorlog.

Deze ontmoeting staat open voor iedereen: studenten, onderzoekers, journalisten, liefhebbers en gepassioneerden

van geschiedenis. Kom met velen: elk jaar vallen er pareltjes te ontdekken!

[Hier vindt u het programma van de twee dagen.](#)

05/05/2022 - 09:00 – 06/05/2022 - 17:00

PRAKTISCHE INFORMATIE

Waar : Conferentiezaal van het CegeSoma, Luchtvaartsquare 29 - 1070 Brussel

Wanneer : donderdag 5 mei en vrijdag 6 mei 2022 (9.00u-17.00u)

Inschrijving : Verplicht ten laatste op maandag 2 mei 2022: isabelle.ponteville@arch.be of **02.556.92.11** met vermelding of u gebruik wenst te maken van een broodjeslunch, en of u op 5 mei ofdan wel op 6 mei of beide dagen wenst te komen.

Deelname per dag: 5,00 €.

Deelname per dag met lunchpauze : 15,00 €.

Gelieve vooraf te betalen op de rekening van het CegeSoma: IBAN: BE12 6792 0045 0092 - BIC: PCHQBEBB + als mededeling: studiedagen Jonge historici 5 en/of 6 mei 2022 + naam en voornaam. **Na betaling bent u meteen ingeschreven.**

Geef dit bericht zeker door aan eventueel andere belangstellenden !

Let op! Coronamaatregelen: in het CegeSoma-gebouw zijn nog een aantal veiligheidsmaatregelen van toepassing. U moet bijvoorbeeld uw handen desinfecteren als u het gebouw betreedt. De zaal zal voor en na de conferentie naar behoren worden geventileerd. Wij behouden ons het recht voor deze conferentie te annuleren indien sanitaire maatregelen het niet langer toelaten een dergelijke bijeenkomst op de aangekondigde datum te houden. Dank u voor uw medewerking en begrip!

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Nederlands

Frans

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Event](#) » Welke toekomst voor een tijdschrift over nationale hedendaagse Belgische geschiedenis ?

Welke toekomst voor een tijdschrift over nationale hedendaagse Belgische geschiedenis ?

Studiedag n.a.v. tien jaar BTNG 'nieuwe stijl'

[CegeSoma in de kijker](#) [Wereldoorlog I](#) [Wereldoorlog II](#) [Colloquium](#)

In het voorjaar van 2012 verscheen het eerste nummer van het *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis* (BTNG) 'nieuwe stijl'. Het vernieuwde tijdschrift werd geboren uit de fusie van het oude BTNG (1969-2011; uitgegeven door de Jan Dhondt Stichting van de Universiteit Gent) en de *Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis* (1996-2011, uitgegeven door het toenmalige CegeSoma). Deze fusie van 2012 ging gepaard met een visuele *restyling*, de opname van kleurenillustraties en een nieuwe, aantrekkelijke website.

Tien jaar later kan het tijdschrift een succes genoemd worden. De afgelopen tien jaren publiceerden we 142 artikelen - waarvan 48 in themanummers - en dat naast de vele recensies, debatbijdragen en samenvattingen van doctoraten. De kwaliteit en diversiteit van de inhoud oogt zonder meer indrukwekkend en ook de toekomstige jaargangen zijn verzekerd : *mission accomplished* dus.

Onlangs dat wetenschappelijke succes, kan het BTNG er echter ook van beschuldigd worden vandaag een dinosaurius te zijn in het hedendaagse publicatielandschap. Is een papieren tijdschrift nog relevant, in een periode van digitale *open access* ? Is een generalistisch tijdschrift nog levensvatbaar in een tijdperk van almaar scherpere specialisatie ? En in hoeverre is een tijdschrift dat de Belgische nationale geschiedenis in haar titel heeft nog van

deze tijd ? Welke rol kan een dergelijk tijdschrift nog spelen in het tijdperk van transnationale geschiedschrijving, een Engelstalige publicatiecultuur en een gefederaliseerd wetenschappelijk landschap ? Of creëren al die bedreigingen samen, paradoxaal genoeg een unieke plek voor het *BTNG* ? In deze jubileumstudiedag blikken we terug, maar toch nog meer vooruit. Diverse historici bekijken de nationale geschiedenis en geschiedschrijving vanuit diverse hoek en we eindigen met een panelgesprek over de toekomst van het BTNG in een snel veranderend publicatielandschap.

Programma

09.30 u : Onthaal

10.00 u : Tien jaar BTNG 2.0 : een evaluatie - **Nico Wouters** (CegeSoma/Rijksarchief)

10.20 u : *Reflecting on National and Transnational Histories* - **Daniel Laqua** (Northumbria University, Newcastle)

10.45 u : *L'histoire de Belgique dans les universités. Réflexion sur l'évolution des programmes, des approches et des attentes* - **Catherine Lanneau** (ULiège)

11.10 u : Koffiepauze

11.35 u : Zin en onzin van nationale geschiedschrijving. En bij uitbreiding van een tijdschrift als het BTNG - **Maarten Van Ginderachter** (UAntwerpen)

12.00 u : Middagpauze

13h.00 u : *La culture et l'histoire belges au XXIème siècle*: analoge en digitale studies van het Belgienzentrum en op het platform BelgienNet - **Sabine Schmitz & Yves Huybrechts** (Belgienzentrum-BELZ, Universität Paderborn)

13.25 u : *Musées. Lieux et représentations de l'histoire de la Belgique?* - **Chantal Kesteloot** (CegeSoma/Rijksarchief)

13.50 u : Geschiedenisdidactiek over de taalgrens heen - **Tom De Paepe** (UGent) (OV)

14.15 u : Panelgesprek : Welke toekomst voor (een tijdschrift zoals) het BTNG ? / *Quel avenir pour une revue d'Histoire contemporaine de Belgique?*

Moderator : **Michael Auwers** (CegeSoma/Rijksarchief)

Deelnemers : **Sébastien Dubois** (Rijksarchief), Jeffrey Tyssens (VUB), **Bruno De Wever** (UGent) et **Christoph Brüll** (C²DH - University of Luxembourg)

15.15-16.30 u : Receptie

09/05/2022 - 09:30 - 16:30

PRAKTISCHE INFORMATIE

Waar : Conferentiezaal van het CegeSoma, Luchtvaartsquare 29 - 1070 Brussel

Wanneer : maandag 9 mei 2022 (9.30u-16.30u)

Taal : Nederlands, Frans, Engels en Duits (ieder spreekt zijn eigen taal)

Inschrijving : Verplicht ten laatste op dinsdag 3 mei 2022: isabelle.ponteville@arch.be of **02.556.92.11** met vermelding of u gebruik wenst te maken van een broodjeslunch.

Deelname : 5,00 €.

Deelname met lunchpauze : 15,00 €.

Gelieve vooraf te betalen op de rekening van het CegeSoma: IBAN: BE12 6792 0045 0092 - BIC: PCHQBEBB + als mededeling: verjaardag BTNG 9 mei 2022 + naam en voornaam. **Na betaling bent u meteen ingeschreven.**

Geef dit bericht zeker door aan eventueel andere belangstellenden !

Let op! Coronamaatregelen: in het CegeSoma-gebouw zijn nog een aantal veiligheidsmaatregelen van toepassing. U moet bijvoorbeeld uw handen desinfecteren als u het gebouw betreedt. De zaal zal voor en na de conferentie naar behoren worden geventileerd. Wij behouden ons het recht voor deze conferentie te annuleren indien sanitaire maatregelen het niet langer toelaten een dergelijke bijeenkomst op de aangekondigde datum te houden. Dank u voor uw medewerking en begrip!

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Duits
Nederlands
Engels
Frans

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Event](#) » Het militair gerecht en de terechtstellingen in het kader van de repressie na de Tweede Wereldoorlog in België : de bevindingen van het onderzoeksproject Postwarex.

Het militair gerecht en de terechtstellingen in het kader van de repressie na de Tweede Wereldoorlog in België : de bevindingen van het onderzoeksproject Postwarex.

Studienamiddag

Wereldoorlog II [Colloquium](#)

Na de Tweede Wereldoorlog worden 242 personen die door het militair gerecht ter dood veroordeeld waren voor collaboratiefeiten of oorlogsmisdaden terechtgesteld. Het gaat om een uitzonderlijke episode in de geschiedenis van de Belgische justitie. Na 1950 wordt de doodstraf niet meer uitgevoerd en sinds 1863 was het, met uitzondering van enkele militairen en vermeende spionnen tijdens de Eerste Wereldoorlog, de gewoonte dat het staatshoofd ter dood veroordeelden genade verleende.

Over deze groep van 242 en zeker over een aantal iconische figuren zoals Irma Laplasse, José Streel of Leo Vindevogel, werd in het verleden al onderzoek verricht, maar dan voornamelijk vanuit het perspectief van de genadepolitiek. Het militair gerecht, de sleutelactor in het proces dat tot een executie leidde, bleef vaak buiten beeld.

Het militair gerecht speelde nochtans een hoofdrol : militaire tribunalen spraken de doodstraffen uit en het auditoraat-generaal adviseerde de minister van Justitie om al dan niet genade te verlenen.

In het kader van het BRAIN 2.0 onderzoeksproject "Postwarex", een samenwerking van het Rijksarchief/CegeSoma

en de Koninklijke Militaire School, werd gedurende twee jaar onderzoek verricht in de archieven van het militair gerecht. Het project is nu in de eindfase. Tijdens deze studienamiddag verneemt u wat dit onderzoek aan het licht heeft gebracht over de rol van het militair gerecht.

Programma

Voorzitter: Xavier Rousseaux (Université catholique de Louvain)

- 13.30u - 13.35u : Welkomstwoord – **Nico Wouters** (*Rijksarchief/CegeSoma*)
- 13.35u - 13.45u : *Het project Postwarex – voorstelling en historiografisch kader* – **Dirk Luyten** (*Rijksarchief/CegeSoma*)
- 13.45u - 14.05u : Les exécutions au cours de l'histoire de la justice belge – **Stanislas Horvat** (École Royale Militaire)
- 14.05u - 14.20u : *Bronnen voor de studie van de doodstraf* – **Dimitri Roden** (*Koninklijke Militaire School – War Heritage Institute*)
- 14.20u - 14.35u : *De gefusilleerden : een robotfoto* – **Dimitri Roden** (*Koninklijke Militaire School – War Heritage Institute*)
- 14.35u - 14.55u : Le rôle des parquets militaires dans la procédure de grâce – **Élise Rezsöhazi** (Archives de l'État/CegeSoma)
- 14.55u - 15.30u : Discussie & koffiepauze
- 15.30u - 15.50u : La justice militaire et les exécutions capitales – **Élise Rezsöhazi** (Archives de l'État/CegeSoma)
- 15.50u - 16.10u : *Cases* – **Dimitri Roden** (*Koninklijke Militaire School – War Heritage Institute*)
- 16.10u - 16.30u : Discussie
- 16.30u : Slotwoord

24/05/2022 - 13:30 - 17:00

PRAKTISCHE INFORMATIES

Waar: Conferentiezaal van het CegeSoma, **Luchtvaartsquare 29 in 1070 Brussel**

Wanneer: op dinsdag 24 mei 2022 van 13.30 tot 17 u

De toegang is gratis, maar vooraf inschrijven is noodzakelijk (met vermelding van het aantal personen) via isabelle.ponteville@arch.be. Het aantal plaatsen is beperkt.

Opgelet ! Coronamaatregelen : In de gebouwen van het CegeSoma blijven een aantal veiligheidsmaatregelen van toepassing. U moet bijvoorbeeld uw handen ontsmetten bij aankomst. De zaal zal vóór en na de lezing goed verlucht worden. We behouden ons het recht voor om deze studienamiddag te annuleren indien de gezondheidsmaatregelen het niet mogelijk maken om op de voorziene datum een dergelijke bijeenkomst te organiseren. Dank voor uw medewerking en begrip.

Hoofdtal (Hoofdtalen)

Nederlands

Frans

Partner(s)

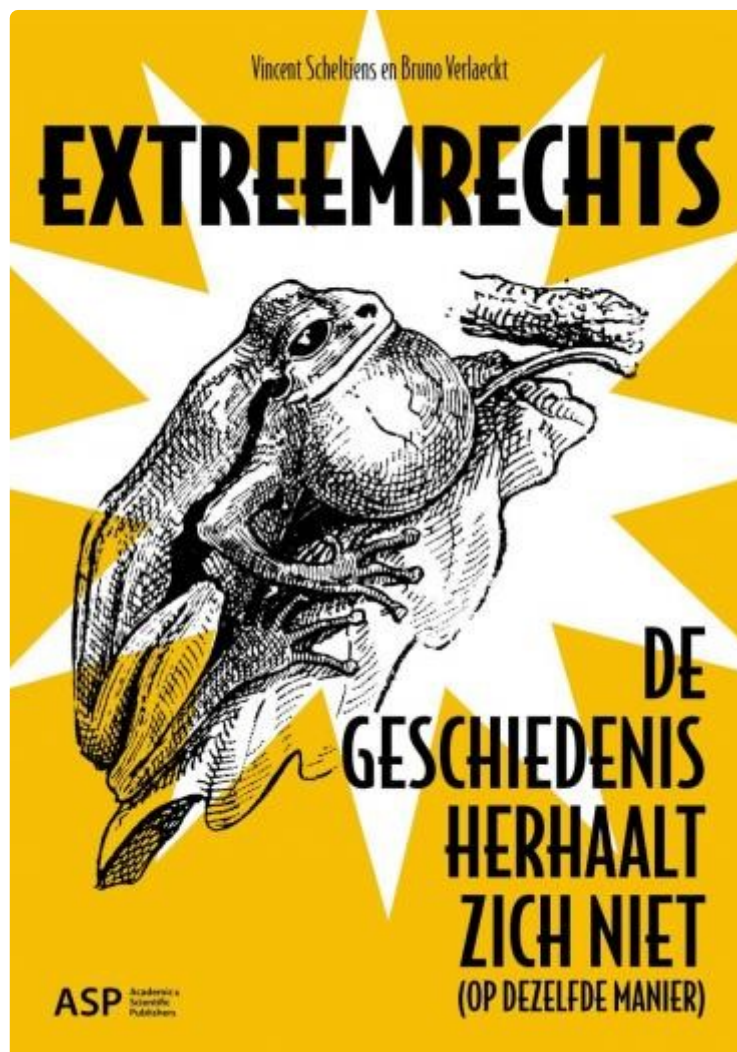
© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [Event](#) » Extreemrechts : lessen uit de geschiedenis

Extreemrechts : lessen uit de geschiedenis

Ontmoeting Publieksgeschiedenis van het CegeSoma (2022 - 2)

CegeSoma in de kijker [Conferentie](#)

Conferentie-debat met als gast Vincent Scheltiens (UAntwerpen)

Nico Wouters (CegeSoma/Rijksarchief) leidt het gesprek

Met het veelbesproken boek 'Extreemrechts. De geschiedenis herhaalt zich niet (op dezelfde manier)' lanceren Vincent Scheltiens en Bruno Verlaeckt een essentieel debat over de crisis van onze huidige democratie. In een historische vierde golf van extreemrechts lijken antidemocratische, zelfs postfascistische ideeën geleidelijk te 'normaliseren'. De deelname aan de macht van extreemrechts, is in Europa geen uitzondering meer. Ook in Vlaanderen is dit geen theoretische discussie : de vraag is of de 'Chinese Muur' tussen de N-VA en het Vlaams Belang in 2024 zal standhouden. En hoe gevaarlijk op lange termijn is de identitaire cultuuroorlog die met name ook online wordt gevoerd ? Vincent Scheltiens gaat in debat met Nico Wouters over de aard van het hedendaagse extreem rechts, de eventuele remedies en de rol die historici - en kennis van onze geschiedenis - daarbij wel of niet kunnen spelen..

Vincent Scheltiens is doctor in de geschiedenis, verbonden aan Power in History - Centre for Political History - van de Universiteit Antwerpen waar hij ook gastprofessor is. Hij schrijft over nationalisme en nationale identiteitsconstructie, de politieke geschiedenis van België, de geschiedenis van de linkerzijde en de contemporaine geschiedenis van Spanje. Eerder verschenen onder meer 'Met dank aan de overkant. Een politieke geschiedenis van België' (2017), 'De sociaaldemocratie is doodziek. Pleidooi voor een herpolitisering van de politieke orde' (2019).

Nico Wouters is doctor in de geschiedenis, hoofd van het CegeSoma (Rijksarchief) en gastprofessor aan de UGent. Hij is specialist van de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en van de naoorlogse herinneringspolitiek. Hij is de editor van 'Transitional Justice and Memory in Europe (1945-2013)', (2014), de auteur van 'De Führerstaat. Overheid en collaboratie in België (1940-1944)' (2006) en van talrijke andere bijdragen over de

bezettingsgeschiedenis.

25/05/2022 - 12:30 - 14:00

Praktische informatie:

Waar?: Conferentiezaal van het CegeSoma, Luchtvaartsquare 29 – 1070 Brussel

Wanneer?: Woensdag 25 mei 2022 (12.30 – 14.00)

Inschrijving verplicht : isabelle.ponteville@arch.be of **02.556.92.11**

Opgelet ! Coronamaatregelen : in het gebouw van het CegeSoma zijn nog steeds een aantal gezondheidsmaatregelen van kracht. Bij het binnenkomen moet u uw handen ontsmetten. De zaal wordt degelijk verlucht zowel vóór als tijdens de lezing. We behouden ons het recht voor om deze tweede Ontmoeting Publieksgeschiedenis te annuleren indien gezondheidsmaatregelen ons niet toelaten om de bijeenkomst te organiseren op de voorziene datum. Dank voor uw begrip en medewerking.

© Cegesoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11

[Home](#) » [News](#) » Bezets België.

Bezets België.

De Tweede Wereldoorlog op de voorpagina van het tijdschrift Belgica

In de herfst van 2021 verscheen het allereerste nummer van *Belgica*, een Franstalig tijdschrift gewijd aan “de geschiedenis en het patrimonium van *gans België*”. Het gaat om een initiatief van Patrick Weber die ook aan de leiding van het tijdschrift staat. Het eerste nummer was, erg logisch, gewijd aan de totstandkoming van de Belgische staat in 1830.

Het tweede nummer dat net verschenen is, heeft als thema “**de Tweede Wereldoorlog**”, een themanummer dat samen met het CegeSoma/Rijksarchief tot stand kwam. In het inleidend artikel « *Que reste-t-il de la Seconde Guerre mondiale ? / Wat blijft er over van de Tweede Wereldoorlog?* » gaan Chantal Kesteloot en Nico Wouters in op de globale evolutie van de Belgische samenleving tijdens de bezetting, maar ze stellen ook de vraag hoe onze samenleving nu tegen die troebele periode aankijkt. 2020 had de gelegenheid moeten zijn om de 75ste verjaardag van het einde van de Tweede Wereldoorlog te herdenken, een verjaardag die de gezondheids crisis naar de achtergrond verdrongen heeft. Toch blijft onze samenleving voor een flink stuk de erfgenaam van dit grote conflict. Wat zijn de belangrijke verworvenheden van het onderzoek en wat valt er nog te ontdekken? Wat is de erfenis van dit conflict die uitstijgt boven de klassieke verdelingen? Hoe kunnen we bepaalde vormen van politieke of ideologische instrumentalisering bestrijden?

Naast een chronologie van de bezetting bevat dit nummer ook up-to-date bijdragen over het verzet (Fabrice Maerten), de collaboratie (Alain Colignon en Bruno De Wever), de uitroeiing van de Joden en de zigeuners

(Laurence Schram), de « valse » *Soir* (Eglantine Lebacqz), (over)leven in bezet België (Kevin Gony), de hel van Breendonk (Patrick Nefors) en een artikel over het schilderij « *Le retour / De terugkeer* » van René Magritte (Patrick Weber).

Voor het CegeSoma biedt deze publicatie een uitstekende gelegenheid om de recente verworvenheden van het onderzoek onder de aandacht van het grote publiek te brengen: een benadering van de publieksgeschiedenis waarvoor onze instelling erg gevoelig is. De verschillende bijdragen worden geïllustreerd met foto's die voor het overgrote deel uit onze collecties komen. Andere rubrieken in dit nummer nodigen uit tot een reis doorheen andere periodes van onze geschiedenis.

Kortom een publicatie om te ontdekken voor iedereen met belangstelling voor de geschiedenis van België en meer bepaald voor de moeilijke en verwarrende periode van de Tweede Wereldoorlog.

Deze publicatie is te koop in de boekhandel en bij CegeSoma voor € 19,90 (exclusief portokosten). Interesse? Stuur een e-mail naar cegesoma@arch.be

Ander nieuws

[EHRI-PP General Partner Meeting Praag 17 mei 2022](#)

[De prijs 2021 van de 'Stichting Geheim Leger 1940-1945' en de prijs 2021 van de 'Stichting Gérard Willemot'.](#)

[De slag om de Ardennen anders bekeken](#)

[DRIE VRAGEN AAN ... Gertjan Desmet,](#)

[Nieuwe catalogus voor de bibliotheek van het CegeSoma](#)

[Publicaties van onze geassocieerde onderzoekers](#)

[Balans van de studiedagen "Jonge Historici" - promoties 2020-2021](#)

[Belgium WWII, focus op het verzet](#)

[Media and cultural life in German-occupied Western Europe \(1940-1945\)](#)

[DRIE VRAGEN AAN ... Élise Rezsöhazy,](#)

© CegeSoma | Luchtvaartsquare 29, 1070 Anderlecht | 02 556 92 11